

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Zdeňka Kühna, soudce Ondřeje Mrákoty a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobkyně: **Ing. arch. H. J.**, zast. JUDr. Ing. J. J., LL. M., Ph.D., obecným zmocněncem, proti žalovanému: **Krajský soud v Ústí nad Labem**, se sídlem Národního odboje 1274, Ústí nad Labem, proti usnesení žalovaného ze dne 12. 6. 2018, čj. 76 ICm 3326/2016-381 (KSLB 76 INS 22654/2011), v řízení o návrhu na vyslovení vyloučení soudců Krajského soudu v Ústí nad Labem a na přikázání věci vedené u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 Af 19/2019 jinému krajskému soudu,

t a k t o :

- I. Soudci specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem **nejsou vyloučeni** z projednávání a rozhodování věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 15 Af 19/2019.
- II. Věc vedená u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 Af 19/2019 **se nepřikazuje** jinému soudu.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Krajský soud v Ústí nad Labem předložil Nejvyššímu správnímu soudu návrh na vyslovení vyloučení všech soudců specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem a na přikázání věci vedené pod sp. zn. 15 Af 19/2019 jinému krajskému soudu. V návrhu krajský soud upozorňuje, že v této věci je žalovaným správním orgánem tentýž krajský soud, který je místně příslušný rozhodnout o žalobě. S ohledem na ustálenou judikaturu krajský soud dovozuje vyloučení všech soudců soudu, který je žalovaným správním orgánem.

[2] NSS vyčkal rozhodnutí rozšířeného senátu v řízení vedeném pod sp. zn. Nad 8/2019, kde se řešila právě otázka, zda v případě, kdy je žalovaným správním orgánem soud nebo jeho funkcionář, je třeba bez dalších úvah dovést vyloučení všech soudců tohoto soudu. Usnesením ze dne 26. 3. 2020, čj. Nad 8/2019-65, rozšířený senát dospěl k právnímu závěru, kterým modifikoval dosavadní judikaturu, z níž vycházel ve svém návrhu krajský soud.

[3] Rozšířený senát dosavadní judikaturu kritizoval, neboť k otázce vyloučení soudců z důvodů „systémové podjatosti“ přistupuje zcela mechanicky. Dle rozšířeného senátu správný přístup k vyloučení všech soudců krajského soudu proto, že je tento soud žalovaným správním orgánem, předpokládá pečlivé posouzení všech relevantních okolností. Pouhá skutečnost, že žalovaným je předseda (případně místopředseda) krajského soudu, eventuálně je sám soud žalovaným apod., pouze naznačuje riziko systémové podjatosti soudců daného soudu. Sama o sobě však ještě nevede k paušálnímu závěru o existenci „systémové podjatosti“ a nezbytnosti delegace nutné podle § 9 odst. 1 s. ř. s. (tím méně pak delegace podle § 9 odst. 2 s. ř. s., která v těchto případech nepřípadá do úvahy).

[4] Podle rozšířeného senátu k vyloučení všech soudců krajského soudu nestačí, že žalovaným správním orgánem je předseda (případně místopředseda) tohoto krajského soudu, respektive ve věci rozhodoval jako správní orgán předseda soudu, soud je účastníkem řízení nebo osobou zúčastněnou na řízení apod. Je třeba, aby k této skutečnosti přistoupily další okolnosti, které vyvolávají oprávněné (myslitelné) pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního soudu na základě samotné povahy projednávané věci či z jiných vážných důvodů (§ 9 odst. 1, 3 s. ř. s. ve spojení s § 8 s. ř. s.) (bod 54 usnesení Nad 8/2019).

[5] Rozšířený senát dále upozornil, že vyloučení soudců krajského soudu (§ 8 s. ř. s.) nesmí být zkoumáno jako předběžná otázka v rámci vlastního řízení o příkázání věci. Výjimkou jsou případy tzv. systémové podjatosti, v nichž vznikají důvodné pochybnosti o nepodjatosti všech soudců krajského soudu na základě samotné povahy projednávané věci. Ovšem i tam, kde NSS dovodí „systémovou“ podjatost všech soudců, je třeba, aby se samostatným výrokem usnesení vypořádal s otázkou podjatosti soudců krajského soudu a dalším výrokem rozhodl o návrhu na příkázání věci jinému soudu (§ 9 odst. 1 s. ř. s.) (bod 55 usnesení Nad 8/2019).

[6] NSS proto dále vycházel při posuzování návrhu z právě uvedeného usnesení rozšířeného senátu.

[7] Zvláštními okolnostmi, které odůvodňují aplikaci systémové podjatosti, bude třeba skutečnost, že projednávaná věc bude mít objektivně významný dopad na soud jako celek (platební výměr na odvod za porušení rozpočtové kázně vyměřený soudem, zákonnost jmenování předsedy soudu, stavební povolení na přístavbu, která zlepší komfort práce soudců, apod.) (bod 47 usnesení Nad 8/2019).

[8] V nynější věci jde o žalobu ve věci vedené pod sp. zn. 15 Af 19/2019, podanou proti aktu vydanému krajským soudem, který dle tvrzení žalobkyně vystupoval v daném případě jako správní orgán (konkrétně jde o vymáhání soudního poplatku z incidenčního sporu souvisejícího s insolvenčním řízením). Dle NSS však jde o standardní situaci, která v žádném případě nevyvolává pochybnosti o nepodjatosti všech soudců správního úseku krajského soudu. Rozhodnutí krajského soudu jistě nebude mít dopad na soud jako celek, nebude mít ani žádný vliv na fungování soudu apod. Pochybnosti o nepodjatosti by naopak bylo možno dovodit jen ve vztahu k těm konkrétním soudcům, kteří snad rozhodovali v samotném insolvenčním řízení, o které se jedná, nebo byli nějak účastni na vymáhání sporného poplatku. Takováto podjatost se však musí řešit standardně postupem dle § 8 s. ř. s., nikoliv paušální aplikací „systémové podjatosti“, která zjevně v této věci nepřichází do úvahy.

[9] NSS proto nejprve výrokem I. rozhodl o tom, že soudci specializovaného úseku správního soudnictví Krajského soudu v Ústí nad Labem nejsou vyloučeni ve věci vedené u tohoto soudu pod sp. zn. 15 Af 19/2019. Výrokem II. pak rozhodl, že se věc vedená u Krajského soudu v Ústí nad Labem pod sp. zn. 15 Af 19/2019 nepřikazuje jinému soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. dubna 2020

Zdeněk Kühn
předseda senátu